

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ
The factor Management towards quality of basic schools
in Chaiyaphum Province

กฤตพัฒน์ พลคราม¹,
ชนาศักดิ์ ศิริบุญยพันธ์²,
เกษร ทองแสน³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1 ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ในจังหวัดชัยภูมิ 2 ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ และ 3 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 310 คน มีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีการหาความตรงเชิงเนื้อหา ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (MRA) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติในการบริหารคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านกระบวนการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านเทคโนโลยี
2. ระดับการปฏิบัติในการบริหารคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านกระบวนการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์ในการบริหารที่มีคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชัยภูมิ
3. การพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาระหว่างตัวแปรปัจจัยการบริหารคุณภาพกับประสิทธิผลการบริหารขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ ตัวแปรปัจจัยการบริหารคุณภาพที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการมี 4 ตัวแปร ได้ร้อยละ 66.3 โดยมีตัวทำนายที่เด่นชัดมากที่สุดคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร มีน้ำหนักในการทำนายตามลำดับ สามารถเขียนสมการถดถอยที่ใช้ในการทำนายได้ ดังต่อไปนี้

$$Y \text{ total} = .407X_5 + .367X_2 + .222X_5 + .132X_1$$

โดยสรุป จากผลการวิจัย พบว่า ทั้ง 5 ปัจจัย ได้แก่ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการจัดการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดชัยภูมิทุกปัจจัย แต่น้ำหนักแต่ละปัจจัยอาจมากน้อยไม่เท่ากัน

คำสำคัญ ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน / ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ

¹อดีตผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ

²ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล สพป.ขอนแก่น เขต 3

³ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู สำหรับอาเซียน มหาวิทยาลัยขอนแก่น อดีต ศึกษาพิเศษที่เชี่ยวชาญ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the issue Improving the quality of basic schools in the Chaiyapbum province, 2) to study factors management towards effectiveness of basic schools in the Chaiyahum province 3) to study guidelines for the management of basic schools quality. In Chaiyaphum Province. The sample size school administrators by a stratified random sampling designate be the Province as a top layer in each sample be comparing the Proportion of sampling instruments were questionnaires to determine the quality of the content with IOC between 0.60 - 1.00 statistics used for data analysis were percentage value. average , standard deviation analysis, confirmatory factor analysis (CFA) multiple regression analysis (MRA) with the program.

The results were as follows:

1 . Factor management on quality of basic schoos found that the practice of quality management in schools. In every element, including the budget management process. material, equipment, human resources and Innovation technology.

2. Factor managemen on, quality of basic schools found that the factors of quality Management in schools were information, technology personnel., budget, material., and administrative procedures relation with the administration elements.

3. Forecast of effectiveness of quality Management education variables. The effectiveness has been recruited into the education with four variables, including information technology. administrative procedures, the material and personnel working together can be predicted the effectiveness of the management effectiveness of basic education students was 66.3 percent predicted by the presence of the most prominent technology administrative material and personnel as following:

$$Y \text{ total} = .407X_5 + .367X_2 + .222X_5 + .132X_1$$

In summary , the finding indicated that the five elements. Education and training the teamwork structures the support the communication leadership the measure of evaluate the performance culture. with a focus on education in the Chaiyaphum Province. all the elements, but very little weight components may not equal.

Keywords: Factor Management on basic education / Factor Management on quality basic education

บทนำ

คุณภาพ เป็นการสร้างโอกาสให้คนในสังคมมากขึ้น การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างความก้าวหน้าและแก้ปัญหาในสังคมได้ เพราะเป็นกระบวนการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ มีศักยภาพตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแผนพัฒนาศักราชของประเทศไทยทางสังคม และจิตใจให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวมและมีการศึกษาที่สูงขึ้น มีอาชีพที่มั่นคงและมีชีวิตที่สงบสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างตนเอง การเรียนรู้ (Learning Society) สร้างคนที่มีคุณภาพเพื่อมุ่งสร้างความเป็นการจัดการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้อง

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้กับบริบท (Context) รอบด้านกระบวนการบริหารจัดการได้มุ่งสู่ระบบของการพัฒนาให้สนองต่อสังคมยุคข้อมูลสารสนเทศคำว่า “มาตรฐานและคุณภาพ” ของการจัดการศึกษาจัดเป็นแนวคิดสำคัญของสังคมที่ได้กล่าวขานกันมากมายในปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เสนอแนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาที่ทำหลายด้านให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาโดยด้านต่างๆ คือ ปฏิรูประบบการศึกษาให้สอดคล้องกันทั้งระบบ ปฏิรูปในแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปฏิรูปหลักสูตรและเนื้อหาสาระวิชาการจัดการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งหลายงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

และเอกชน โดยเองการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ปฏิรูประบบครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการยกระดับสถานศึกษาของวิชาชีพครู การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพครู ระบบทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาเพื่อระดมทรัพยากรมาเพื่อการศึกษา ปฏิรูประบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นเรื่องของการประกันคุณภาพภายในและให้มีการรับรอง และประเมินผลมาตรฐานขององค์กรภายนอก และปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มุ่งให้มีการผลิตใช้สื่อและเทคโนโลยีในรูปแบบที่หลากหลายที่มีคุณภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544) โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นองค์กรสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเป็นมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาให้บังเกิดขึ้นโดยอาศัยกระบวนการเป็น การจัดที่ดี มีกลไกของการพัฒนาที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน อย่างเป็นระบบและเกิดขึ้นโดยความร่วมมือร่วมใจจาก ทรัพยากร บุคคลทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอก คุณภาพของโรงเรียนต้องเกิดจากฝีมือของ บุคลากรในโรงเรียนโดยบุคลากรภายนอกให้การสนับสนุน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานของบุคลากรใน โรงเรียน ทุกคนทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงภารกิจอันสำคัญยิ่ง นั้นคือ ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนจะต้อง สร้างและพัฒนาคุณภาพของตนให้มีความพร้อมที่จะใช้เพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพศิษย์ คุณภาพนักเรียน หรือ คุณภาพโรงเรียน (สงบ ประเสริฐพันธ์, 2543)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสาเหตุของปัจจัย การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อจะได้นำ ข้อมูลจากการศึกษาไปพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้นใช้ เป็นประโยชน์เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารโรงเรียน

ความสำคัญ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับ หน่วยงาน สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถใช้ เป็นข้อมูล ในการกำหนดนโยบายส่วนรวมสนับสนุน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาทั้งด้านการบริหาร การ เรียนการสอนของครูและคุณภาพนักเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา สร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษาให้ บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

3. สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลพื้นฐานของ ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ เพื่อ เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการพัฒนาการ บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดความสัมพันธ์ อันดีภายในองค์กร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานที่มีคุณภาพ ในจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานที่มีคุณภาพ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ระหว่างตัวแปรปัจจัยการบริหารคุณภาพกับประสิทธิผล การบริหารขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี คุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กัน
2. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี คุณภาพส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัด ชัยภูมิ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,227 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาด ตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie Morgan) ได้นำไปใช้สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random) โดยใช้เขต พื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบในจังหวัดเป็นชั้นกำหนดตัวอย่าง ในแต่ละชั้นโดยการเทียบสัดส่วนของเขตพื้นที่การศึกษา แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random) ได้กลุ่มตัวอย่าง 310 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนในจังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 140 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 170 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 121 คน รวมทั้งสิ้น 310 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรพยากรณ์ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านบุคลากร
- 2) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร
- 3) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์
- 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ
- 5) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือตัวแปรที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน
- 2) ประสิทธิภาพด้านผู้บริหาร
- 3) ประสิทธิภาพด้านครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 2 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน คือด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 5 ด้าน คือด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการวัดผลการศึกษา ด้านวิชาการ และด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีผลการประเมิน สมศ. รอบ 3 ในระดับดีมาก นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ

ถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา ภาษาแล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กผ่านการรับรองการประเมินสมศ. รอบ 3 ที่มีผลการประเมินระดับดีมาก เพื่อศึกษาตัวแปรและกำหนดกรอบวิจัย เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกจากผู้บริหารดีเด่นเป็นที่ยอมรับ มีความสามารถและประสบการณ์ในการบริหาร

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คนและนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ แล้วนำไปสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 ฉบับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

- 2.2 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของการคำนวณความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอในรูปตารางความเรียง

- 2.3 การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐาน โดยนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เป็นระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

- 2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อลดจำนวนตัวแปรที่จำเป็นและสำคัญ โดยวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันด้วยวิธี CFA และวิเคราะห์ปัจจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

- 2.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย

1. ปัจจัยบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยการบริหารทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยงบประมาณ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศ ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19 - 4.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38- 0.49

2. การศึกษาระดับการปฏิบัติด้าน ด้านบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อยพบว่า ข้อที่สูงเป็นลำดับหนึ่งคือการวางแผนพัฒนาบุคลากรทางวิชาการให้เหมาะสมกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รองลงมาคือบุคลากรทุกระดับได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความเหมาะสม ส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการฝึกอบรมสัมมนา ศึกษานอกระบบอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดบทบาทหน้าที่และภารกิจของบุคลากรเหมาะสมกับความรู้ความสามารถตามลำดับ ส่วนอันดับต่ำที่สุด ได้แก่มีโครงสร้างและแผนงานบริหารบุคคลที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.16 - 4.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.70- 0.83

3. การศึกษาระดับปฏิบัติด้าน กระบวนการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อย พบว่า ข้อที่สูงเป็นระดับหนึ่งคือ การกำหนดอำนาจหน้าที่ บทบาท ความรับผิดชอบค่านึงถึงการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและคุณภาพ รองลงมาได้แก่กำหนดโครงสร้างและระบบการบริหารสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาและชัดเจน และมอบหมายงานตรงความรู้ความสามารถ ทักษะและความต้องการของบุคลากรได้ ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.02 - 4.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.74- 0.88

4. การศึกษาระดับปฏิบัติด้านวัสดุ อุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อยพบว่า ข้อที่สูงเป็นอันดับหนึ่งคือสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย และมีปริมาณเพียงพอที่สามารถนำมาใช้ได้ รองลงมาได้แก่การเก็บรักษาและการแจกมีขั้นตอน ดำเนินการเป็นระเบียบปฏิบัติที่เหมาะสม และการความ กำหนดต้องการและปริมาณการวัสดุกำหนดตามความจำเป็นตามลำดับ ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการสภามีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด อาคารสถานที่ มีมาตรฐานที่กำหนด โดยมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.15 - 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.74 - 0.85

5. การศึกษาระดับปฏิบัติด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อย พบว่า ข้อที่สูงเป็นอันดับหนึ่ง คือการจัดสรรและสนับสนุนงบประมาณ เพื่อการเรียนการสอน โดยการวางแผนงาน และการศึกษาวิจัยมีความเหมาะสมเป็นระบบ รองลงมาได้แก่ การจัดโครงสร้างการเงินและบัญชีอย่างถูกต้องตามระเบียบการคลัง และการบริหารงานระบบ

การเงินและบัญชีมีหลักฐานและรายละเอียดที่ถูกต้อง โปร่งใส สามารถพิสูจน์และตรวจสอบได้ ตามลำดับ ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่การวางแผนงบประมาณประจำปีเป็นแผนงานและเครื่องมือควบคุมการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.09 - 4.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.74 - 0.85

6. การศึกษาระดับปฏิบัติด้าน เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อย พบว่า ข้อที่สูงเป็นอันดับหนึ่ง คือการใช้ฐานข้อมูลให้เป็นแหล่งค้นคว้าส่งเสริมให้มีการเรียนรู้โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตนเอง รองลงมาได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการและโครงการที่นำหลักที่ทันสมัย จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาดำเนินการ และการพัฒนาหลักสูตรและการสร้างคุณภาพการศึกษา กำหนดหลักการและแนวทางปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นสังคมและวัฒนธรรมตามลำดับ ส่วนลำดับต่ำสุด ได้แก่การจัดกิจกรรมและการถ่ายทอดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการนำเทคนิควิธีการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.14 - 4.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.72 - 0.82

7. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักปัจจัยทุกด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซ้ำมีค่าตั้งแต่ - 0.002- 7.648 และมีค่า R 2 ที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง จากข้อมูลสรุปได้ว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ในจังหวัดชัยภูมิ

8. การพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพระหว่างตัวแปร ปัจจัยการบริหารคุณภาพกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมประกอบด้วยตัวแปรทำนาย 4 ด้าน ได้แก่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร สามารถร่วมกันทำนายระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการประสิทธิผลด้านผู้เรียนได้ร้อยละ 66.30 โดยปรากฏตัวทำนายเด่นชัดมากที่สุด คือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาเป็นด้านกระบวนการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากรตามลำดับ

9. ผลการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพด้านผู้เรียนประกอบด้วยตัวแปรทำนาย 2 ด้าน คือ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหาร สามารถร่วมกันทำนายนายระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน โดยปรากฏตัวทำนายนายที่เด่นชัดมาก

10. ผลการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้บริหาร ประกอบด้วยตัวแปรทำนาย 4 ด้าน คือด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร สามารถร่วมกันทำนายนายประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านผู้บริหาร โดยปรากฏตัวทำนายนายที่เด่นชัดมากที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหาร รองลงมาเป็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากรตามลำดับ

11. ผลการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารการจัดการสถานศึกษา ด้านครูประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์แท้ 5 ด้านของปัจจัยการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ ได้แก่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหาร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร สามารถร่วมกันทำนายนายประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านครู โดยปรากฏตัวทำนายนายที่เด่นชัดมากที่สุดได้แก่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาได้แก่ด้านการบริหาร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผลโดยสรุปดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกและมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีการดำเนินงานให้มีคุณภาพทุกด้าน เพื่อรองรับการประเมิน ด้วยเหตุนี้ทำให้สถานศึกษาตื่นตัวในการพัฒนาการบริหาร จึงทำให้การนำปัจจัยการบริหารคุณภาพมาดำเนินการบริหารในสถานศึกษา มีระดับอยู่ในเกณฑ์การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยั่งยืน (CFA) การบริหารที่มีคุณภาพของปัจจัยการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ: กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ปัจจัยมีความสำคัญส่งผลให้การบริหารมี

คุณภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญมี 4 ประการคือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการจัดการ (Method) ซึ่งทรัพยากรการบริหารดังกล่าว เป็นปัจจัยหลักของกระบวนการดำเนินงานให้ภารกิจบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิปต์ย คลีสุนทร ปัจจัยสำคัญช่วยให้การบริหารงานสำเร็จได้ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ ประกอบกับการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งในและประสิทธิภาพและคุณภาพด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศ จึงสรุปได้ว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านสามารถนำไปใช้ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพในจังหวัดชัยภูมิ

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย เป็นเพียงขั้นต้นเท่านั้น จึงอยู่ในวิสัยที่สามารถพัฒนาต่อไปได้อีก จึงควรพัฒนาเรื่องการบริหารคุณภาพทั้งองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งให้มีความเข้มข้นและบรรลุผลยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยโดยภาพรวมส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพมีค่าการทำนายได้ 66.30 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารทุกระดับควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติมากขึ้นในปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าวและเร่งรัดในปัจจัยอื่นด้วยเช่นเดียวกันจะทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จมากขึ้น

การวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย เป็นเพียงขั้นต้นเท่านั้น จึงอยู่ในวิสัยที่สามารถพัฒนาต่อไปได้อีก จึงควรพัฒนาเรื่องการบริหารคุณภาพทั้งองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งให้มีความเข้มข้นและบรรลุผลยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยโดยภาพรวมส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพมีค่าการทำนายได้ 66.30 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารทุกระดับควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติมากขึ้นในปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าวและเร่งรัดในปัจจัยอื่นด้วยเช่นเดียวกันจะทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
2. กษมาพร ทองเอื้อ. (2555). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล**. ปรินญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
3. ราชกิจจานุเบกษา. (2553). **กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553**. : เล่มที่ 127 ตอนที่ 23 ก ประกาศ 2 เมษายน 2553.
4. สงบ ประเสริฐพันธุ์. (2543). **ร่วมกันสร้างสรรค์คุณภาพโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
5. สราวุธ พรทิพย์ และนลิน เพียรทอง. (2545). **ความสัมพันธ์ของปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จของการประยุกต์ใช้ระบบบริหารคุณภาพทั้งทั้งองค์การ**. การประชุมวิชาการของงานวิศวกรรมอุตสาหกรรม ประจำปี 2545.
6. สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2548). **ปัจจัยเชิงพหุระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
7. สัมฤทธิ์ ฝิวนิม. (2552). **องค์ประกอบบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ปรินญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
8. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
9. _____ (2554). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
10. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2544). **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร.
11. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2548). **คำบรรยายประกอบการสอนรายวิชาการศึกษาอิสระทางการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
12. Hoy, Wayne K& Cecil G. (1991). **Education Administration. Theory, Research**. 4 th ed. Singapore. Mc Gray – Hillinc., 1991.
12. Hoy, Wane and Miskel, Cecil G. (2004). **Education Administration**. 4 th ed, Belmont : Thomas Learning, 2004.